

REPUBLIKA E KOSOVËS - РЕПУБЛИКА КОСОВО - REPUBLIC OF KOSOVO
GJYKATA KUSHTETUESE
УСТАВНИ СУД
CONSTITUTIONAL COURT

Priština, 24. avgust 2020 godine
Br.Ref.:RK1612/20

REŠENJE O NEPRIHVATLJIVOSTI

u

slučaju br. KI47/19

Podnosilac

Bislim Kosumi

**Ocena ustavnosti presude Rev. br. 5/2019, Vrhovnog suda Kosova
od 7. februara 2019. godine**

USTAVNI SUD REPUBLIKE KOSOVO

u sastavu:

Arta Rama-Hajrizi, predsednica
Bajram Ljatifi, zamenik predsednika
Bekim Sejdiu, sudija
Selvete Gerxhaliu-Krasniqi, sudija
Gresa Caka-Nimani, sudija
Safet Hoxha, sudija
Radomir Laban, sudija
Remzije Istrefi-Peci, sudija i
Nexhmi Rexhepi, sudija

Podnosilac zahteva

1. Zahtev je podneo Bislim Kosumi, sa mestom stanovanja u Podujevu (u daljem tekstu: podnosilac zahteva), kojeg zastupa Sarandë Beqiri, advokat iz Prištine.

Osporena odluka

2. Podnosilac zahteva osporava ustavnost presude [Rev. br. 5/2019] Vrhovnog suda Republike Kosovo od 7. februara 2019. godine (u daljem tekstu: Vrhovni sud) a u vezi sa presudom [Ac. br. 2584/14] Apelacionog suda od 17. oktobra 2018. godine (u daljem tekstu: Apelacioni sud) .

Predmetna stvar

3. Predmetna stvar je ocena ustavnosti gore navedenih presuda kojima se, po navodima podnosioca zahteva, povređuju prava koja su zagarantovana članom 3 [Jednakost pred zakonom], članom 24 [Jednakost pred zakonom], i članom 31 [Pravo na pravično i nepristrasno suđenje] Ustava Republike Kosovo (u daljem tekstu: Ustav).

Pravni osnov

4. Zahtev je zasnovan na stavovima 1 i 7, člana 113. [Jurisdikcija i ovlašćene strane] Ustava, članovima 22. [Procesuiranje podnesaka], 47. [Individualni zahtevi] Zakona o Ustavnom sudu Republike Kosovo br. 03/L-121 (u daljem tekstu: Zakon) i pravilu 32. [Podnošenje podnesaka i odgovora] Poslovnika o radu Ustavnog suda Republike Kosovo (u daljem tekstu: Poslovnik o radu).

Postupak pred Ustavnim Sudom

5. Dana 22. marta 2019. godine, podnosilac zahteva je podneo zahtev pred Ustavnim Sudom Republike Kosovo (u daljem tekstu: Sud).
6. Dana 26. marta 2019. godine, Predsednica Suda je imenovala sudiju Remzije Istrefi –Peci za sudiju izvestioca i Veće za razmatranje, sastavljeno od sudija: Arta Rama-Hajrizi (predsedavajuća), Bekim Sejdiu i Selvete Gërxfhaliu-Krasniqi (članovi).
7. Dana 26. marta 2019. godine, podnosilac zahteva je podneo pred Sudom dodatnu dokumentaciju u vezi sa njegovim slučajem, odnosno zahtev za reviziju koji je podnosilac zahteva podneo pred Vrhovnim sudom.
8. Dana 11. aprila 2019. godine, Sud je obavestio podnosioca zahteva o registraciji zahteva i jednu kopiju zahteva je prosledio i Vrhovnom sudu.
9. Dana 17. maja 2019. godine, podnosilac zahteva je ponovo podneo pred Sudom dodatnu dokumentaciju u vezi sa njegovim slučajem, odnosno presudu [C. br. 296/06] Osnovnog suda u Prištini, odeljenje u Podujevu od 15. maja 2019. godine.
10. Dana 6. juna 2019. godine, podnosilac zahteva je ponovo podneo pred Sudom dodatnu dokumentaciju u vezi sa njegovim slučajem, odnosno odgovor na žalbu opštine Podujevo, a protiv gore navedene presude.

11. Dana 22. jula 2019. godine, zastupnica podnosioca zahteva je podnela pred Sudom jedan dopis, putem kojeg je obavestila Sud da je ona ovlašćena od strane podnosioca zahteva da ga zastupa pred Sudom.
12. Dana 21. oktobra 2019. godine, zastupnica podnosioca zahteva je podnela pred Sudom jedan zahtev u kojem je ista zatražila *“da joj se zakaže jedan sastanak, sa ciljem informisanja, stoga vas molim da me obavestite u vezi sa tokom ovog slučaja”*.
13. Dana 15. aprila 2020. godine, Sud je obavestio Osnovni sud u Prištini, odeljenje u Podujevu, o registraciji slučaja i zatražio je od njega da podnese pred Sud originalne spise predmeta.
14. Dana 12. maja 2020. godine, Osnovni sud je dopisom obavestio Sud da se originalni dosije slučaja nalazi u Apelacionom sudu Kosova.
15. Dana 14. maja 2020. godine, Sud je obavestio Apelacioni sud o registraciji zahteva i zatražio je od njega da podnese pred Sud originalne spise predmeta.
16. Apelacioni sud nije odgovorio na zahtev Suda.
17. Dana 4. juna 2020. godine, Sud je ponovio zahtev Apelacionom sudu da podnese pred Sud originalni dosije predmeta.
18. Dana 10. juna 2020. godine, Apelacioni sud je podneo pred Sud originalni dosije predmeta.
19. Dana 22. jula 2020. godine, Veće za razmatranje je razmotrilo izveštaj sudije izvestioca i jednoglasno je preporučilo Sudu neprihvatljivost zahteva.

Pregled činjenica

20. Podnosilac zahteva po drugi put podnosi zahtev pred Sudom u vezi sa njegovim slučajem. Prvi zahtev je podnosilac zahteva podneo dana 29. januara 2010. godine, kojeg je Sud registrovao u svom registru dana 22. marta 2010. godine, kao KI34/10.
21. Sud će u nastavku da predstavi činjenično stanje za svaki od dva slučaja, i u vezi sa zahtevom KI34/10, i u vezi sa zahtevom KI47/19 koje je, kao što sledi:

Pregled činjenica u vezi sa slučajem KI34/10

22. Dana 3. jula 1985. god., podnosilac zahteva je kupio foto studio u Podujevu.
23. Dana 11. aprila 1986. god., podnosilac zahteva je podneo tužbu pred Opštinskim sudom u Podujevu da bi potvrdio ugovor o kupoprodaji. Opštinski sud u Podujevu se proglasio nenadležnim.

24. Podnosilac zahteva je podneo istu tužbu Okružnom sudu u Prištini, koji je odlučio da je Opštinsko odeljenje za geodeziju u Podujevu nadležno za prenos vlasništva na ime podnosioca.
25. Javni pravobranilac, u svojstvu strane koja interveniše i zastupa interese opštine Podujevo je tražio od Okružnog suda u Prištini da ponovo razmotri svoju odluku. Okružni sud je ponovo odbacio zahtev javnog pravobranioca kao neprihvatljiv. Vrhovni sud je podržao odluku Okružnog suda.
26. U zahtevu KI34/10 podnosilac zahteva je osporio sledeće odluke: a. odluku Opštinskog suda u Podujevu, C. br. 186/86, od 17. aprila 1986. godine; b. odluku Okružnog suda u Prištini, Ac. br. 444/1986, od 11. jula 1986. godine; c. odluku Pokrajinskog sekretarijata ekonomije u Prištini, 05 br. 313-500/87, od 8. oktobra 1987. godine; d. odluku Vrhovnog suda Kosova, A. br. 1234/86, od 13. februara 1987. godine; odluku Vrhovnog suda Kosova, Gz. br. 350/1987, od 6. oktobra 1987. godine; i f. Odluku Vrhovnog suda Kosova, A. br. 1393/1987, od 15. marta 1988. godine. Ovom prilikom je podnosilac zahteva tražio od Suda *"razmatranje C...) sudskih akata i naloga-preporuke od ovog suda da bi se na osnovu gore navedenih sudskih akata potvrdilo moje pravo na vlasništvo i da se to pravo izvrši od strane nadležnih opštinskih organa u Podujevu tj. službe za katastar i urbanizam". On tvrdi da je njegovo pravo na vlasništvo povređeno*".
27. Dana 21. januara 2011. godine, Ustavni Sud je doneo Rešenje o neprihvatljivosti u slučaju KI34/10, proglašavajući zahtev podnosioca zahteva neprihvatljivim zato što nije bio *ratione temporis* u skladu sa Ustavom.

Pregled činjenica u vezi sa slučajem KI47/19

28. Podnosilac zahteva se bavio profesijom fotografa u poslovnom prostoru "Foto Real", u ulici "Liria" (bivša Meto Bajraktari) br. 22 u Podujevu, blizu policijske stanice u Podujevu.
29. Iz spisa predmeta se primećuje da je podnosilac zahteva još od 1986. godine, imao dozvolu za vršenje njegove poslovne delatnosti, na građevinskom zemljištu u društvenom vlasništvu kao i da je kupio poslovni prostor ali ne i nepokretnu imovinu na kojoj se nalazio njegov lokal (presuda Okružnog suda u Prištini, C. br. 444/06, od 11. jula 1986. godine).
30. Dana 1. februara 2001. godine, podnosilac zahteva je sklopio jedan ugovor [br. 09-32/2001] sa opštinom Podujevo, za davanje u korišćenje građevinskog zemljišta u društvenom vlasništvu, da bi postavio svoj privremeni objekat radi vršenja njegove poslovne delatnosti kao fotograf.
31. Dana 27. septembra 2007. godine, Skupština opštine Podujeva je, u odluci [br. 01/137-400] donela odluku da zbog realizacije projekta izgradnje trga da se udalje svi objekti koji se nalaze u ulici na kojoj je podnosilac zahteva postavio svoj objekat.

32. Dana 8. maja 2008. godine, Direkcija za urbano planiranje, katastar i zaštitu sredine, pri opštini Podujevo je odlukom [09/15/18] prekinula ugovor podnosiocu zahteva zbog regulisanja – izgradnje trga u skladu sa odlukom [br. 01/137-400] Skupštine opštine Podujevo, od 27. septembra 2007. godine.
33. Dana 24. septembra 2008. godine, inspektori su zajedno sa policijom, da bi mogli da izvrše odluku [br. 01/137-400] Skupštine opštine Podujevo, obavezali podnosioca zahteva da udalji svu opremu za rad iz poslovnog prostora, gde je on vršio svoju poslovnu delatnost kao fotograf.
34. U vezi sa slučajem koji je pred nama, sprovedena su dva seta postupaka za nadoknadu štete koje će Sud predstaviti u nastavku.

Radnje u postupcima koji su pokrenuti od strane podnosioca zahteva za nadoknadu štete a koje podnosilac osporava pred Sudom

35. Dana 10. oktobra 2008. godine, podnosilac zahteva je podneo tužbu pred Opštinskim sudom u Podujevu, protiv opštine Podujevo, Direkcije za urbano planiranje, katastar i zaštitu okoline, sa zahtevom za nadoknadu štete u ukupnoj vrednosti od 113.000.00 €, na ime navodne materijalne štete koja je prouzrokovana od strane opštine Podujevo po odluci br. 09/15/18 od 08.05.2008. godine, jer je tužena na pristrasan način prekinula ugovor od 1. februara 2001. godine, gde je tako povredila proceduralne interese podnosioca zahteva u upravnom postupku.
36. Dana 7. maja 2014. godine, Osnovni sud u Prištini, odeljenje u Podujevu je u presudi [C. br. 377/08] delimično usvojio tužbeni zahtev podnosioca zahteva gde je obavezao opštinu Podujevo da podnosiocu zahteva, na ime materijalne štete koja je prouzrokovana rušenjem objekta, kao rezultat odluke [09/15/18], Direkcije za urbano planiranje, katastar i zaštitu sredine, od 8. maja 2008. godine, isplati nadoknadu u vezi sa tim u iznosu od 10.000 € kao i troškove parničnog postupka. Drugi zahtevi podnosioca zahteva se odbijaju kao neosnovani.
37. *Obrazloženje Osnovnog suda navodi sledeće “Stoga, tužena u ovom slučaju nije postupila u suprotnosti sa ugovorom br. 09 –32/2001 od 01.02.2001. god., njegovom članom 4., zato što je ona svojim rešenjem od 08.05.2008. god. br. 09/15/18 raskinula gore navedeni ugovor za privremeno korišćenje javnog zemljišta i dao je rok tužitelju do 13.06.2008. god. da premesti objekat i radni alat koji je imao u lokalnu, međutim isti nije to učinio na vreme. Po tužitelju, tužena je tek 24.09.2008. god. izvršila njenu odluku za udaljevanje objekta dok je mašine i ostalu opremu sam premestio ne ošteteći ih uopšte. Tužena snosi odgovornost za oštećenje poslovnog objekta pošto je objekat bio vlasništvo tužitelja i on je isti kupio i vlasnik je istog a ovo se utvrdilo od odluke Okružnog suda u Prištini pod br. C. br. 444/86 od 11.07.1986. god., međutim tužena ne sadrži odgovornost za nedozvoljenu imovinu jer je ona njena svojina i ekskluzivno je pravo opštine da upravlja njime”.*
38. Jednog neodređenog dana, opština Podujevo je uložila žalbu pred Apelacionim sudom, a protiv gore navedene presude Osnovnog suda, tvrdeći da je došlo do

povreda odredbi parničnog postupka, pogrešne primene materijalnog prava i pogrešno utvrđenog činjeničnog stanja. Žalbu je uložio i podnosilac zahteva tvrdeći povredu odredbi parničnog postupka, pogrešnu primenu materijalnog prava i pogrešno utvrđeno činjenično stanje, tražeći da mu opština Podujevo nadoknadi sve troškove postupka.

39. Dana 17. oktobra 2018. godine, Apelacioni sud je u presudi [Ac. br. 2584/14] usvojio žalbu opštine Podujevo, gde je izmenio presudu Osnovnog suda u Prištini, odeljenje u Podujevu [C. br. 377/08] od 7. maja 2014. godine, u vezi sa nadoknadom materijalne štete i troškova postupka, odbijajući u potpunosti kao neosnovan tužbeni zahtev podnosioca zahteva. U tački II gore navedene presude se dodaje da se odbija žalba podnosioca zahteva u potpunosti. U vezi sa usvajanjem žalbe opštine Podujevo, Apelacioni sud je obrazložio sledeće:

“Apelacioni sud je takođe po žalbenim navodima ex officio ocenio i primenu materijalnog prava od strane prvostepenog suda, ocenjujući da u smislu materijalno – pravnih odredbi na koje se pozivao prvostepeni sud u skladu sa činjeničnim stanjem je pogrešno primenjeno, jer je lokal, srušen od strane tužene a za koji tužitelj zahteva naknadu materijalne štete, bio izgrađen u suprotnosti sa odlukom o dozvoli za privremenu izgradnju i na opštinskoj svojini, jer u takvom slučaju tužitelj nije imao pravo da izgradi objekat od tvrdog materijala i zato što je bio u znanju da u trenutku kada mu je dozvoljena privremena izgradnja lokala i da on može da koristi opštinsku svojinu gde je bio izgrađen lokal, međutim ova izgradnja lokala je bila privremenog karaktera i u trenutku kada bude potrebna tuženoj svojini za javni interes, a u konkretnom slučaju za cilj izgradnje i uređenja gradskog trga, onda tužitelj treba da udalji lokal i da oslobodi opštinsku svojinu, a da se isti složio da uslovima predviđenim u odluci za dozvolu privremene izgradnje, uključujući i karakter privremene izgradnje lokala i na osnovu ovoga on ne može da potražuje naknadu štete kada se sam složio sa uslovima određenim u ovoj odluci, uključujući i udaljavanje lokala sa opštinske svojine.”

40. Dana 20. novembra 2018. godine, podnosilac zahteva je podneo zahtev za reviziju pred Vrhovnim sudom a protiv presude [Ac. br. 2584/14] Apelacionog suda od 17. oktobra 2018. godine, gde je tvrdio povrede odredbi parničnog postupka i pogrešnu primenu materijalnog prava.
41. Dana 7. februara 2019. godine, Vrhovni sud Kosova je u presudi [Rev. br. 5/2019] odbio kao neosnovanu reviziju podnosioca zahteva. Vrhovni sud je u svojoj presudi smatrao da su odluke nižestepenih instanci bile pravične i zakonite, gde je odgovoreno na sve tvrdnje podnosioca zahteva.

Odluke i postupci koji su pokrenuti na zahtev opštine Podujevo a u vezi sa nadoknadom duga

42. Jednog neodređenog dana, opština Podujevo je podnela tužbeni zahtev u Opštinskom sudu u Podujevu, protiv podnosioca zahteva za nastali dug u visini od 3187 €, za korišćenje građevinskog zemljišta, od 2001. godine do 2006. godine.

43. Dana 15. maja 2019. godine, Osnovni sud u Prištini – odeljenje u Podujevu je presudom [C. br. 269/06] odbio kao neosnovanu tužbu, uz obrazloženje da iz dokaza koji su podneti od strane opštine Podujevo, ne vidi se da je ugovor bio potpisan od strane podnosioca zahteva, odnosno, bez potpisivanja ugovora od strane podnosioca zahteva ne može se kreirati nijedan pravno građanski obavezujući odnos.
44. Jednog neodređenog dana, opština Podujevo je uložila žalbu pred Apelacionim sudom, protiv presude Osnovnog suda u Prištini – odeljenje u Podujevu [C. br. 269/06]. S druge strane, podnosilac zahteva je u odgovoru na tužbu tražio da se tužba opštine Podujevo odbije kao neosnovana, naglašavajući da se u potpunosti slaže sa presudom [C. br. 269/06] Osnovnog suda u Prištini – odeljenje u Podujevu.
45. Iz spisa predmeta koje Sud poseduje, primećuje se da Apelacioni sud još uvek nije odlučio u vezi sa žalbom opštine Podujevo.
46. Pošto odluke i postupci koji su pokrenuti od strane opštine za nadoknadu duga još uvek traju, kao i to da ih podnosilac zahteva ne osporava, ovi postupci i odluke nisu predmet razmatranja pred ovim Sudom.

Navodi podnosioca zahteva

47. Podnosilac zahteva tvrdi da mu je osporenim presudama povređeno pravo koje mu je zagantovano članom 3 [Jednakost pred zakonom], članom 24 [Jednakost pred zakonom] i članom 31 [Pravo na pravično i nepristrasno suđenje] Ustava.
48. Podnosilac zahteva tvrdi da *“je povređen član 3 Ustava Republike Kosovo – zato što ja nisam bio jednak pred zakonom”*.
49. Podnosilac zahteva dalje tvrdi da *“ Nijedan od mojih dokaza nije uzet u obzir, bez obzira na to što imam pravo da budem vlasnik lokala – to uopšte nije uzeto u obzir, odlučeno je na osnovu ugovora koje je predstavila opština Podujevo – a ti ugovori meni nisu predstavljeni, niti sam iste ja potpisao [...] ja sam imao jedan lokal nad kojim sam imao vlasništvo i to je Presudom Vrhovnog Suda Kosova meni prepoznato pravo nad tim lokalom – Presuda P. br. 444/86 (Parnica - što znači građanska) od 11.07.1986 god. koja je pravosnažnog oblika od 27.08.1986. godine”*.
50. Podnosilac zahteva takođe naglašava da je došlo do *“povrede ČLANA 24 USTAVA REPUBLIKE KOSOVO, jer nisam bio jednak sa tuženom opštinom Podujevo, koja je manipulisanim dokazima uspela da dobije ovaj spor. Nisam imao jednaku zakonsku odbranu”*.
51. Podnosilac zahteva takođe tvrdi da je došlo do *“povrede člana 31 Ustava Republike Kosovo jer mi nije bila zagantovana jednaka zaštita prava u postupcima pred sudovima”*.

52. Podnosilac zahteva takođe naglašava: "Svakoj osobi koja je imala lokal privremenog karaktera u Opštini Podujevo – data joj je nova lokacija da nastavi svoj zanat. Samo meni Bislimu Kosumi, i to samo zato što nisam imao vezu i zato što sam siromašan nije mi data jedna takva mogućnost. Dok ja nisam imao lokal privremenog karaktera – JA SAM IMAO JEDAN LOKAL NAD KOJIM SAM IMAO VLASNIŠTVO I TO JE PRESUDOM VRHOVNOG SUDA KOSOVA MENI PREPOZNATO PRAVO NAD TIM LOKALOM – PRESUDA P. br. 444/86 (Parnica – što znači građanska), od 11.07.1986. god. koja je pravosnažnog oblika od 27.08.1986. godine".
53. Podnosilac zahteva traži od suda "želim da mi se nadoknadi šteta koja je prouzrokovana rušenjem lokala gde sam ja bio vlasnik tog lokala. I da se realizuje moje pravo, ili da se i meni kao i svim drugima da neka druga lokacija gde bih ja mogao da nastavim sa radom".

Relevantne ustavne i zakonske odredbe

Ustav Republike Kosova

Član 3

[Jednakost pred zakonom]

[....]

2. Sprovođenje javne vlasti u Republici Kosovo se zasniva na načelu jednakosti svih građana pred zakonom i poštovanju međunarodno priznatih prava i osnovnih sloboda, kao i zaštiti prava i učešća svih zajednica i njihovih pripadnika.

Član 24

[Jednakost pred zakonom]

1. Pred zakonom su svi jednaki. Svako ima pravo na jednaku zakonsku zaštitu, bez diskriminacije.
2. Niko se ne sme diskriminisati na osnovu rase, boje, pola, jezika, veroispovesti, političkog ili nekog drugog uverenja, nacionalnog ili društvenog porekla, veze sa nekom zajednicom, imovine, ekonomskog ili socijalnog stanja, seksualnog opredeljenja, rođenja, ograničene sposobnosti ili nekog drugog ličnog statusa.

Član 31

[Pravo na pravično i nepristrasno suđenje]

1. Svakom se garantuje jednaka zaštita prava pred sudom, ostalim državnim organima i nosiocima javnih.
- [....]

ZAKON BR. 04/L-077 Zakon o obligacionim Odnosima

Član 136.
Osnovne odgovornosti

- 1. Lice koje nanosi štetu drugom dužan je da tu štetu nadoknadi, osim ukoliko se utvrđuje da je šteta prouzrokovana bez njegove krivice.*
- 2. Za štetu od stvari ili delatnosti, od kojih potiče povećana opasnost štete za okolinu, odgovara se bez obzira na krivicu.*
- 3. Za štetu bez obzira na krivicu odgovara se i u drugim slučajevima predviđenim zakonom.*

Uredba UNMIK-a br. 2000/45

Poglavlje 8 Vlasništvo Opštine

Član 44
Zemljište i Stambeni Objekti

44.1 Predsednik izvršnog odbora je dužan da obezbedi da se pripreme i vode registri o celokupnom zemljištu i stambenim objektima koje opština koristi ili poseduje.

44.2 Opština ne može da proda niti da iznajmljuje na više od deset godina svoje zemljište i stambene objekte bez odobrenja Centralne Vlasti.

Ocena prihvatljivosti zahteva

54. Sud prvo ocenjuje da li je podnosilac zahteva ispunio uslove prihvatljivosti utvrđene Ustavom i dalje precizirane Zakonom i Poslovníkom o radu.
55. U tom smislu, Sud se poziva na član 113. [Jurisdikcija i ovlašćene strane] stavovi 1. i 7. Ustava, koji predviđaju:

“1. Ustavni sud odlučuje samo u slučajevima koje su ovlašćene strane podnele sudu na zakonit način.

[...]

7. Pojedinci mogu da pokrenu postupak ako su njihova prava i slobode koje im garantuje ovaj Ustav prekršena od strane javnih organa, ali samo kada su iscrpeli sva ostala pravna sredstva, regulisanim zakonom.”

56. Sud se takođe poziva i na član 47. [Individualni zahtevi], član 48. [Tačnost podneska] i član 49. [Rokovi] Zakona, koji propisuju:

Član 47
[Individualni zahtevi]

1. Svaka osoba ima pravo da od Ustavnog suda zatraži pravnu zaštitu ukoliko smatra da njena Ustavom zagarantovana prava i slobode krši neki javni organ.

2. Osoba može da podnese pomenuti podnesak samo nakon što su iscrpljena sva ostala zakonom određena pravna sredstva.

Član 48
[Tačnost podneska]

“Podnosilac podneska je dužan da jasno naglasi to koja prava i slobode su mu povređena i koji je konkretan akt javnog organa koji podnosilac želi da ospori.”

Član 49
[Rokovi]

“Podnesak se podnosi u roku od četiri (4) meseci. Rok počinje od dana kada je podnosilac primio sudsku odluku ...”.

57. Što se tiče ispunjenosti ovih uslova, Sud ocenjuje da je podnosilac zahteva ovlašćena strana; osporava jedan akt javnog organa, odnosno presudu [Rev. br. 5/2019] Vrhovnog suda od 7. februara 2019. godine u vezi sa presudom [Ac. br. 2584/14] Apelacionog suda od 17. oktobra 2018. godine, nakon što je iscrpeo sva pravna sredstva. Podnosilac zahteva je precizirao koja prava i slobode on smatra da su mu povređena; i podneo je svoj zahtev u skladu sa predviđenim zakonskim rokom.

58. Izuzev ovih kriterijuma, Sud se takođe poziva na pravilo 39. [Kriterijumi o prihvatljivosti] Poslovnika o radu. Specifično, pravilo 39. (2) propisuje da:

“(2) Sud može smatrati zahtev neprihvatljivim, ako je zahtev očigledno neosnovan, jer podnosilac nije dovoljno dokazao i potkrepio tvrdnju.”

59. Sud prvenstveno podseća da je Osnovni sud u Prištini, odeljenje u Podujevu u presudi [C. br. 377/08] od 7. maja 2014. godine, usvojio zahtev podnosioca zahteva, za nadoknadu materijalne štete zbog rušenja objekta, kao rezultat odluke [09/15/18], od 8. maja 2008. godine, Direkcije za urbano planiranje, katastar i zaštitu sredine. Apelacioni sud je presudom [Ac. br. 2584/14], od 17. oktobra 2018. godine, usvojio žalbu opštine Podujevo, i odbio je u potpunosti kao neosnovan tužbeni zahtev podnosioca zahteva uključujući i zahtev za nadoknadu objekta rušenja, preinačujući tako gore navedenu presudu Osnovnog suda. Zahtev za reviziju podnosioca zahteva u vezi sa nadoknadom štete nakon rušenja objekta je odbijen kao neosnovan, putem presude [Rev. br. 5/2019] Vrhovnog suda od 7. februara 2019. godine.

60. S tim u vezi, Sud prvenstveno podseća da podnosilac zahteva u suštini tvrdi da je njemu povređeno njegovo ustavno pravo na jednakost pred zakonom (u suprotnosti sa članovima 3.2 i 24 Ustava) iz razloga: (i) Vrhovni sud nije uzeo u obzir dokaze podnosioca zahteva gde je odlučio samo na osnovu ugovora koji su podneti od strane opštine, i (ii) nije mu bila zagarantovana jednaka zaštita prava na postupak pred sudovima (u suprotnosti sa članom 31 Ustava). Sud podseća da član 3.2 i član 24.1 Ustava propisuju sledeće:

Član 3
[Jednakost pred zakonom]

[....]

“2. Sprovođenje javne vlasti u Republici Kosovo se zasniva na načelu jednakosti svih građana pred zakonom i poštovanju međunarodno priznatih prava i osnovnih sloboda, kao i zaštiti prava i učešća svih zajednica i njihovih pripadnika.”

Član 24
[Jednakost pred zakonom]

“1. Pred zakonom su svi jednaki. Svako ima pravo na jednaku zakonsku zaštitu, bez diskriminacije.”

[.....]

61. Što se tiče navoda podnosioca zahteva u vezi sa povredama članova 3.2 i 24.1 Ustava, Sud primećuje da se, u suštini, podnosilac zahteva žali da u njegovom slučaju redovni sudovi nisu pravilno utvrdili činjenično stanje, gde su odbili kao neosnovan zahtev podnosioca zahteva za nadoknadu štete za koju podnosilac zahteva tvrdi da je prouzrokovana od stane opštine Podujevo tokom rušenje njegovog lokala. Podnosilac zahteva tvrdi da nije bio u jednakoj poziciji sa opštinom Podujevo, jer, po njegovim navodima, o slučaju je odlučeno na osnovu ugovora koji su predstavljeni od strane opštine Podujevo, a za koje podnosilac zahteva tvrdi da ih nije potpisao. Konkretnije u vezi sa članom 24.1 podnosilac zahteva naglašava *“zato što nisam bio jednak sa tuženom opštinom Podujevo, koja je manipulisanim dokazima uspela da dobije spor. Ja nisam imao jednaku sudsku zaštitu.”*
62. Sud naglašava da će prilikom razmatranja navoda podnosioca zahteva, primeniti standarde sudske prakse Evropskog suda za ljudska prava (u daljem tekstu: ESLJP), u skladu sa kojom je, Sud, na osnovu člana 53. [Tumačenje odredbi Ljudskih prava] Ustava obavezan da tumači prava i osnovne slobode koje su zagarantovane Ustavom.
63. U vezi sa gore navedenim tvrdnjama, Sud smatra da je podnosilac zahteva izgradio svoj slučaj na osnovama zakonitosti, odnosno na navodima o nepravilnom utvrđivanju dokaza i činjenica, koje je izvršeno od strane Vrhovnog suda i od strane sudova nižih instanci.
64. Međutim, Sud uzima u obzir obrazloženje Vrhovnog suda u presudi [Rev. br. 5/2019] u vezi sa dokazima u kojem je naglasio sledeće:

“Ne stoje navodi iz revizije da se nisu ocenili svi predstavljeni dokaz iz razloga što je drugostepeni sud, u utvrđenom činjeničnom stanju od strane prvostepenog suda, preinačio presudu prvostepenog suda u vezi sa naknadom materijalne štete – rušenja objekta, zaključujući da je od strane prvostepenog suda pogrešno primenjeno materijalno pravo a na što drugostepeni sud daje dovoljno osnovanih razloga koji su prihvaćeni i od strane ovog Suda. Vrhovni sud nije ocenio ostale navode iz revizije što se

tiče nepotpunog i pogrešnog utvrđivanja činjeničnog stanja zato što na osnovu odredbe iz člana 214. stav 2. ZPP, Revizija se ne može podneti zbog pogrešnog ili nepotpunog konstatovanja faktičkog stanja."

65. Takođe, sud uzima u obzir i obrazloženje Apelacionog suda koji je u presudi [Ac. br. 2584/14] naglasio sledeće:

"U obrazloženju presude, sud (prvostepeni sud) je naglasio da nije bilo sporno da je tužilac obavljao delatnost fotografa u poslovnom lokalu „Foto Real“ u ulici „Oslobođenje“ (bivša Meto Bajraktari) br. 22 u Podujevu, blizu Policijske stanice u Podujevu. Ovo se utvrdilo i iz izjava parničkih stranaka, navoda u tužbi, potvrđivanja tužene, kao i iz ostalih dokaza koji se nalaze u spisima predmeta. Nije bilo sporna ni činjenica da je tužilac kupio poslovni lokal ali ne i nekretninu gde je bio postavljen njegov lokal, što se utvrdilo od strane parničkih stranaka, presude Okružnog suda u Prištini, C. br. 444/06 od 11.07.1986. god., fotografija i ostalih dokaza koji se nalaze u spisima predmeta.

Nije bilo sporno ni to da je tužilac imao dozvolu za rad fotografa, okolnost koja je utvrđena iz dokaza koji se nalaze u spisima predmeta kao i da je isti imao mnogo problema od tužene da bi dobio tu dozvolu. A nije ni sporna ni činjenica da su parničke stranke zaključili ugovor između tužitelja i tužene dana 01.02.2001. god. pod br. 09 – 32/2001, kao i pravo tužene da može da raskine zaključeni ugovor kada je to u opštem interesu, ali, ista snosi odgovornost u vezi sa poslovnom štetom pošto je objekat bio vlasništvo tužitelja jer je isti to bio kupio."

66. U tom pravcu, Sud naglašava da nije dužnost Suda da se bavi greškama u zakonu za koje se tvrdi da su počinjene od strane redovnih sudova (zakonitost), osim i u meri u kojoj su takve greške mogle povrediti prava i osnovne slobode zaštićene Ustavnom (ustavnost). Ukoliko bi bilo drugačije, Sud bi delovao kao sud "četvrtog stepena" što bi rezultiralo prekoračenjem ograničenja koja su postavljena u njegovoj nadležnosti. U skladu sa sudskom praksom ESLJP-a i takođe u skladu sa već utemeljenom sudskom praksom Suda, Sud ponovo naglašava da je uloga redovnih sudova da tumače i primenjuju relevantna pravila proceduralnog i materijalnog prava i ne mogu da se vrše apstraktne procene zašto je jedan redovan sud odlučio na neki određen način a ne na neki drugi način (vidi slučaj *Garcia Ruiz protiv Španije*, ESLJP br. 30544/96, od 21. januara 1999. godine, stav 28 i vidi, takođe, slučaj Suda KI70/11, podnosioci zahteva *Faik Hima, Magbule Hima i Bestar Hima*, Rešenje o neprihvatljivosti od 16. decembra 2011. godine).
67. Ustavni Sud može samo da razmotri da li su u jednom postupku dokazi pred sudovima i drugim organima predstavljeni na pravilan način i da li su postupci uopšteno, gledano u celini, sprovedeni na takav način da je podnosilac zahteva imao pravično suđenje (vidi, među drugim izvorima, Izveštaj Evropske komisije za ljudska prava u predmetu *Edwards protiv Ujedinjenog Kraljevstva*, predstavka br. 13071/87, usvojen 10. jula 1991. godine).
68. Sud primećuje da podnosilac zahteva tvrdi da osporeno rešenje takođe povređuje njegova prava koja su zagarantovana članom 24.1 tvrdeći da "Svakoj

osobi koja je imala lokal privremenog karaktera u Opštini Podujevo – data joj je nova lokacija da nastavi svoj zanat. Samo meni Bislimu Kosumi, i to samo zato što nisam imao vezu i zato što sam siromašan nije mi data jedna takva mogućnost”.

69. Podnosilac zahteva takođe navodi i povredu člana 31.2 Ustava a u vezi sa članom 6. EKLJP-a “*zato što mi nije garantovana jednaka zaštita prava u postupku pred sudom*”.
70. U tom pogledu, Sud podseća da je on dosledno isticao da samo pominjanje članova Ustava nije dovoljno da se izgradi argumentovana tvrdnja o ustavnoj povredi. Kada se tvrde takve povrede Ustava, podnosioci zahteva treba da obezbede obrazložene navode i ubedljive argumente (vidi, u ovom kontekstu, slučajeve Ustavnog Suda KI136/14, podnosilac: *Abdullah Bajqinca*, Rešenje o neprihvatljivosti, stav 33; KI187/18 i KI11/19, podnosilac zahteva: *Muhamet Idrizi* Rešenje o neprihvatljivosti od 29. jula 2019. godine, stav 73, i na kraju slučaj KI125/19 podnosilac zahteva *Ismajl Bajgora*, Rešenje o neprihvatljivosti od 11. marta 2020. godine, stav 63).
71. Međutim, u vezi sa navodima podnosioca zahteva o povredama člana 31. Ustava, na osnovu spisa predmeta, Sud primećuje da je obrazloženje koje je dato u presudi Vrhovnog suda veoma jasno i nakon razmatranja svih postupaka, Sud takođe nalazi da postupci pred Apelacionim i Osnovnim sudom nisu bili nepravični ili proizvoljni (vidi slučaj *Shub protiv Litvanije*, br. 17064/06, Odluka ESLJP-a od 30. juna 2009. godine).
72. Vrhovni sud je, tokom razmatranja navoda podnosioca zahteva, obrazložio da je Apelacioni sud, pravično, odbacio kao neosnovanu žalbu podnosioca zahteva, zato što je podnosilac zahteva kao vlasnik privremenog objekta imao imovinsko pravo nad privremenim objektom i uživa sudsku zaštitu koja pripada vlasniku neke stvari sve do rušenja tok privremenog objekta.
73. Tačnije, Vrhovni sud je u svojoj presudi naglasio sledeće:

“Pobijena presuda ne sadrži mane koje bi uticale na njenu zakonitost i da i Revizori sud ocenjuje da je vlasnik privremenog objekta imao imovinsko pravo nad privremenim objektom i uživa sudsku zaštitu koja pripada vlasniku stvari do rušenja ovog privremenog objekta. Tužena, koja je naslovnik imovinskog prava zemljišta gde je postavljen privremeni objekat tužitelja, ima pravo za zahteva raskid ugovora za korišćenje zemljišta i uklanjanje privremenog objekta pošto je isto bilo potrebno za ostvarenje prostornog plana grada Podujeva, odnosno za izgradnju gradskog trga kao jedan prioritetni projekat Opštine Podujevo. Tužitelju ne pripada pravo naknade odštete privremenog objekta pošto su nadležni organi Opštine Podujevo, prilikom uklanjanja ovog objekta, postupili u okviru nadležnosti koje su imali po zakonu. Da bi postojala obaveza za naknadu štete u smislu člana 136. stav 21. Zakona o Obligacionim odnosima treba da se ispune preduslovi koji su: 1. Da postoje subjekti obligacionog odnosa i odgovornosti za prouzrokovanu štetu – uzročnik i oštećeni; 2. Da postoji štetna činjenica iz koje protiče šteta; 3. Da postoji

prouzrokovana šteta; 4. Da postoji uzročna veza između štetne činjenice i prouzrokovane štete; 5. Da postoji protiv zakonitost postupka, odnosno ne postupanja od koga je prouzrokovana šteta. Iz ovog proizilazi da jedan od elemenata je i protiv zakoniti postupak tužene, koji u konkretnom slučaju ne postoji, pošto je tužena postupila u smislu zakonskih odredbi prilikom rušenja navedenog objekta.“

74. U svjetlu svega ovoga što je navedeno iznad, Sud dalje smatra da podnosilac zahteva nije dokazao da su postupci pred Vrhovnim sudom ili postupci pred drugim redovnim sudovima bili nepravilni ili proizvoljni ili da su njegova prava i osnovne slobode koje su zaštićene Ustavom povređena kao rezultat pogrešnog tumačenja proceduralnog prava. Sud ponovo naglašava da je tumačenje zakona obaveza redovnih sudova i da je, kao takvo, to pitanje zakonitosti (vidi slučaj Suda KI63/16, podnosilac zahteva *Astrit Pira*, Rešenje o neprihvatljivosti od 8. avgusta 2016. godine, stav 44 i vidi, takođe, slučaj KI150/15; KI161/15; KI162/15; KI14/16; KI19/16; KI60/16 i KI64/16, podnosioci zahteva *Arben Gjokaj, Hysni Hoxha, Driton Pruthi, Milazim Lushtaku, Esat Tahiri, Azem Duraku i Sami Lushtaku*, Rešenje o neprihvatljivosti od 15. novembra 2016. godine, stav 62).
75. Sud naglašava da samo puka činjenica da se podnosilac zahteva ne slaže sa ishodom presude Vrhovnog suda ili drugih redovnih sudova, kao i puko pominjanje članova Ustava ili međunarodnih instrumenata, nisu dovoljni da se izgradi argumentovana tvrdnja o ustavnoj povredi. Kada se tvrde takve povrede Ustava, podnosioci zahteva moraju da pruže obrazložene tvrdnje i ubedljive argumente (vidi, s tim u vezi, slučaj Ustavnog suda KI136/14, *Abdullah Bajqinca*, rešenje o neprihvatljivosti od 10. februara 2015. godine, stav 33).
76. Kao rezultat, Sud smatra da podnosilac zahteva nije podržao navode da su odgovarajući postupci na neki način bili nepravilni ili proizvoljni kao i da je osporenim odlukom došlo do povreda njegovih prava i sloboda koje su zagarantovane Ustavom.
77. Kao zaključak, u skladu sa pravilom 39. (2) Poslovnika o radu, zahtev je očigledno neosnovan po ustavnim osnovama i, samim tim, neprihvatljiv.

IZ TIH RAZLOGA

Ustavni sud Republike Kosova, u skladu sa članom 113.1 i 113.7 Ustava i pravilom 39. (2) Poslovnika o radu, dana 22. jula 2020. godine, jednoglasno

ODLUČUJE

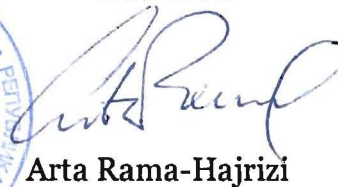
- I. DA PROGLASI zahtev neprihvatljivim;
- II. DA DOSTAVI ovu odluku stranama;
- III. DA OBJAVI ovu odluku u Službenom listu, u skladu sa članom 20.4 Zakona;
- IV. Ova odluka stupa na snagu odmah.

Sudija izvestilac

Remzije Istrefi- Peci

Predsednica Ustavnog suda

Arta Rama-Hajrizi